

Skróty zastosowane w biogramach w Słowniku Legionistów Polskich 1914-1918

W biogramach legionistów zastosowano liczne skróty oraz terminy geograficzne i historyczne, które wymagają wyjaśnienia. Warto zapoznać się z poniższym wykazem przed rozpoczęciem lektury biogramów i korzystać z niego, aby poznawanie losów żołnierzy Legionów Polskich było ciekawe.

****Odnaczenia polskie****

- KN – Krzyż Niepodległości
- KW – Krzyż Walecznych
- KZ – Krzyż Zasługi
- MN – Medal Niepodległości
- OOP – Order Odrodzenia Polski
- VM – Order Virtuti Militari
- KZ – Krzyż Zasługi

****Nazwy najczęściej występujących miejscowości węgierskich związanych z kampaniami LP i internowaniem Legionistów w 1918 roku****

- Bereznik na Rusi Węgierskiej, ob. Berezniki na Zakarpackiej Ukrainie (Закарпатська область).
- Bükköskő na Rusi Węgierskiej, ob. Pumik w pow. Miżhyrji w Zakarpackiej Ukrainie.
- Bustyaháza ob. Bustino, Буштино, ros. Буштина, w jęz. słowackim Buština, w jęz. rumuńskim Bustea.
- Csuszka na Rusi Węgierskiej, ob. Tyszka w Zakarpackiej Ukrainie.
- Dobronowce na Bukowinie, niem. Dobronutz, w jęz. rumuńskim Dobronaui.
- Dombó, ob. Дубове w Ukrainie Zakarpackiej.
- Dolha na Rusi Węgierskiej, ob. Dovhe w Zakarpackiej Ukrainie.
- Dulfalva, ob. Дулово w Zakarpackiej na Ukrainie.
- Felsőbánya na Rusi Węgierskiej, ob. Baia Spire w Rumunii.
- Fenyves, niekiedy Tenyves na Rusi Węgierskiej, ob. Stryhalnia w Zakarpackiej Ukrainie.
- Hernádfalva, Hernádfalu, ob. Spišske Bystré (od 1948 Kubachy) w Republice Słowackiej.
- Huszt, ob. Hust, Хуст w Zakarpackiej Ukrainie. - Karácsfalva na Rusi Węgierskiej, ob. na Ukrainie.
- Kelecsény na Rusi Węgierskiej, ob. Keleczyn w Zakarpackiej Ukrainie.
- Királyháza na Rusi Węgierskiej, ob. Korolove w Zakarpackiej Ukrainie.
- Kispatak na Rusi Węgierskiej, ob. Riczka w Zakarpackiej Ukrainie.
- Kliwa, szczyt w Karpatach Wschodnich na przełęczy Borgói, wówczas w komitacie Marmaros, w północnym Siedmiogrodzie na Węgrzech, ob. Pasul Tihuța w Rumunii.

- Kövesliget na Rusi Węgierskiej, ob. Drahovo w pow. Hust w Ukrainie.
- Königsfeld, węg. Királymező, ob. Усть-Чорна w Zakarpackiej Ukrainie.
- Krácsfalu, prawidłowo Krácsfalva w północnym Siedmiogrodzie na Węgrzech, ob. Crăcești w Rumunii.
- Maramarossziget, Marmaros-Sziget (Marmaros-Syghet), ob. Syghetul-Marmatei w Rumunii.
- Nagykároly, ob. Carei w Rumunii.
- Nagyszöllös, ob. Виноградів w Zakarpackiej Ukrainie.
- Neresznica – Nereznice, Nyéresháza na Rusi Węgierskiej w ówczesnym komitacie Marmaros, ob. w Zakarpackiej Ukrainie.
- Ökörmező – Міжгір'я [ukr.], Межгорье [ros.] siedziba pow. na Rusi, obecnie w Zakarpackiej Ukrainie.
- Szatmárnémeti, ob. Satu Mare w Rumunii. - Szeklence, ob. Sokyrnytsia, Сокирница, ros. Сокирница w Zakarpackiej Ukrainie.
- Talaborfalva, ob. Теремля w Zakarpackiej Ukrainie. - Taracköz, ob. Тересва w pow. Тячів (Туяксів) w Zakarpackiej Ukrainie.
- Uzsok – Użok, przełęcz na Rusi Węgierskiej, ob. Pereval Użockij w Zakarpackiej Ukrainie.
- Vinogradiv, ob. Karachyn na lewym brzegu Cisy w Zakarpackiej Ukrainie. Vucskómező na Rusi Węgierskiej, ob. Vuczkovje w pow. Ökörmező-Mižhirji w Zakarpackiej Ukrainie.

****Nazwy jednostek wojskowych****

- austro-węgierski puł – austro-węgierski pułk ułanów
- baon – batalion
- bat. – bateria
- BJ – Brygada Jazdy
- BK – Brygada Kawalerii
- BP – Brygada Piechoty
- DAC - Dywizjon Artylerii Ciężkiej
- DAK – Dywizjon Artylerii Konnej
- DJ – Dywizja Jazdy
- DK – Dywizja Kawalerii
- DP – Dywizja Piechoty
- DP Rez. – Rezerwowa Dywizja Piechoty
- DPanc. – Dywizja Pancerna
- DPG – Dywizja Piechoty Górskiej
- dyon – dywizjon
- kkm – kompania karabinów maszynowych
- komp. – kompania

- KOP – Korpus Ochrony Pogranicza
- KP – Korpus Polski
- okm – oddział karabinów maszynowych
- pac – pułk artylerii ciężkiej
- pal – pułk artylerii lekkiej
- pap – pułk artylerii polowej
- part – pułk artylerii
- płączn – pułk łączności
- pp – pułk piechoty
- psk – pułk strzelców konnych
- psp – pułk strzelców pieszych
- pspodh – pułk strzelców podhalańskich
- pstrz – pułk strzelców
- pszwol – pułk szwoleżerów (Wojska Polskiego)
- ptelegr – pułk telegraficzny
- puł – pułk ułanów (Wojska Polskiego)
- puł LP – pułk ułanów Legionów Polskich
- szw. – szwadron

****Nazwy stopni wojskowych****

- chor. – chorąży
- kpr. – kapral
- kpr. tyt. – kapral tytularny
- kpt. – kapitan
- mjr – major
- mł. sierż. – młodszy sierżant
- pchor. – podchorąży
- plut. – plutonowy
- plut. tyt. – plutonowy tytularny
- płk – pułkownik
- por. – porucznik
- ppor. – podporucznik
- rtm. – rotmistrz

- sierż. – sierżant
- sierż. tyt. – sierżant tytularny
- st. ogn. – starszy ogniomistrz
- st. sierż. – starszy sierżant
- st. żand. – starszy żandarm
- szer. – szeregowy
- st. szer. – starszy szeregowy -
- wachm. – wachmistrz

****Inne skróty****

- adm. – administracyjny
- adm.-gosp. – administracyjno-gospodarczy
- ANKr – Archiwum Narodowe w Krakowie
- AWF – Akademia Wychowania Fizycznego
- AGNW – Adiutantura Generalna Naczelnego Wodza
- BBWR – Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem
- BSK – Batalion Strzelców Karpackich
- br. panc. – broń pancerna
- c. i k. – cesarski i królewski (wspólne organy monarchii)
- CAW – Centralne Archiwum Wojskowe w Warszawie
- CBW – Centralne Biuro Werbunkowe Departamentu Wojskowego NKN
- CBWyd. – Centralne Biuro Wydawnictw Departamentu Wojskowego Naczelnego Komitetu Narodowego
- ck – cesarsko-królewski (oznaczało organy „krajowe”, np c. i k. Komenda Legionów, ale ck - Gimnazjum)
- CKR – Centralny Komitet Robotniczy - organ PPS
- CSPP – Centralna Szkoła Podoficerów Piechoty
- CUE – Centralny Urząd Ewidencyjny Departamentu Wojskowego Naczelnego Komitetu Narodowego
- CUWFiPW – Centralny Urząd Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego
- CWArt. – Centrum Wyszkozenia Artylerii
- CWKaw. – Centrum Wyszkozenia Kawalerii
- CWPiech. – Centrum Wyszkozenia Piechoty
- CZOW. – Centralny Związek Osadników Osadników Wojskowych
- CWSGiS – Centralna Wojskowa Szkoła Gimnastyki i Sportów (w Poznaniu)
- DOGen. – Dowództwo Okręgu Generalnego

- DOK – Dowództwo Okręgu Korpusu
- DOKP – Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
- DStrz. – Dywizja Strzelców
- DW NKN – Departament Wojskowy NKN
- FPZOO – Federacja Polskich Związków Obrońców Ojczyzny
- GISZ – Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych RP
- GUZ – Główny Urząd Zaciągu
- IJP NY – Instytut Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku
- int. – intendentury
- k. – koło
- kanc. – kancelaryjny
- kaw. – kawalerii
- KIZ – Krajowy Inspektorat Zaciągu
- KK – Korpus Kontrolerów
- kl. – klasa
- KON – Konwent Organizacji Niepodległościowych
- KOP – Korpus Ochrony Pogranicza
- KPP – Komunistyczna Partia Polski
- KRU – Komenda Rejonu Uzupelnień
- KS – Korpus Sądowniczy
- KSSN – Komisja Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych
- KTSSN – Komisja Tymczasowa Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych
- KZS – Kompania Zapasowa Sanitarna
- LA – Legia Akademicka
- lek. – lekarz
- LKPW – Liga Kobiet Pogotowia Wojennego
- LOPP – Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej
- LP – Legiony Polskie
- LWP – Ludowe Wojsko Polskie
- łączn. – łączności
- m. st. – miasto stołeczne
- MBP – Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego

- MIO SG – Mazowieckiego Inspektoratu Okręgu Straży Granicznej
- MON – Ministerstwo Obrony Narodowej
- MSWojsk. – Ministerstwo Spraw Wojskowych
- MSZ – Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- MWRiOP – Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
- NDWP – Naczelne Dowództwo WP
- NKA – Naczelna Komenda Armii (AOK)
- NKWD – Narodowy Komisariat Spraw Wewnętrznych (ZSRS)
- NW – Naczelny Wódz
- NZR – Narodowe Zjednoczenie Robotnicze
- OKR – Okręgowy Komitet Robotniczy organ PPS
- OMN – Organizacja Młodzieży Narodowej - OMN Zarzewie – Organizacja Młodzieży Niepodległościowej Zarzewie
- ON – Obrona Narodowa
- OOB – Organizacja Orła Białego (Tajna Organizacja Wojskowa Związek Orła Białego)
- OPL – Obrona Przeciwlotnicza
- OPW – Obóz Polski Walczącej
- OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
- Oss. – Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu
- OZN – Obóz Zjednoczenia Narodowego
- PCK – Polski Czerwony Krzyż
- PDS – Polskie Drużyny Strzeleckie
- piech. – piechoty
- PKPR – Polski Korpus Przesposobienia i Rozmieszczenia
- PKO – Poczta Kasa Oszczędności (1919–1950), Powszechna Kasa Oszczędności (1950–1987)
- PKU – Powiatowa Komisja Uzupelnień
- plot – przeciwlotniczy
- PON – Polska Organizacja Narodowa
- POW – Polska Organizacja Wojskowa
- pow. – powiat
- PPS – Polska Partia Socjalistyczna
- prow. – prowiantowy
- przyn. – przynależny

- PSZ – Polska Siła Zbrojna (Polnische Wehrmacht), Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie
- PUZ – Powiatowy Urząd Zaciągu do WP
- PUWFiPW – Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przyniesobienia Wojskowego
- PW – Przyniesobienie Wojskowe
- PWSK – Pomocnicza Wojskowa Służba Kobiet
- rach. – rachunkowy
- rez. – rezerwy
- RGO – Rada Główna Opiekuńcza
- rkps – rękopis
- RP – Rzeczpospolita Polska
- RR – Rada Regencyjna
- san. – sanitarny
- SBSK – Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich
- SD – Stronictwo Demokratyczne
- SGO – Samodzielna Grupa Operacyjna
- SK – Straż Kresowa
- SL – Stronictwo Ludowe
- SPK – Stowarzyszenie Polskich Kombatantów
- SPRP – Szkoła Podchorążych Rezerwy Piechoty
- SZP – Służba Zwycięstwu Polski
- tab. – taborów
- teleg. – telegraficzny
- TRJNwW – Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej w Warszawie
- TRLRP – Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej w Lublinie
- TRS – Tymczasowa Rada Stanu
- TMP – Towarzystwo Młodzieży Polskiej
- TSL – Towarzystwo Szkoły Ludowej
- TUR – Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego
- UB – Urząd Bezpieczeństwa
- UPA – Ukraińska Powstańcza Armia
- ur. – urodzony
- WFiPW – Wychowanie Fizyczne i Przyniesobienie Wojskowe

- WIG – Wojskowy Instytut Geograficzny
- WiN – Wolność i Niezawisłość
- WKS – Wojskowy Klub Sportowy
- WOP – Wojska Ochrony Pogranicza
- WOZG – Wojskowy Okręgowy Zakład Gospodarczy - WP – Wojsko Polskie - WSO – Wojskowy Sąd Okręgowy
- WSR – Wojskowy Sąd Rejonowy
- WSWoj. – Wyższa Szkoła Wojenna
- WUBP – Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
- ZAIKS – Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych - zam. – zamieszkały
- ZBoWiD – Związek Bojowników o Wolność i Demokrację
- ZHP – Związek Harcerstwa Polskiego
- ZIWPSZ – Związek Inwalidów Wojennych Polskich Sił Zbrojnych
- ZKS – Zapasowa Kompania Sanitarna - ZLP – Związek Legionistów Polskich
- ZMPN – Związek Młodzieży Postępowo-Niepodległościowej
- ZOR – Związek Oficerów Rzeczypospolitej
- ZS – Związek Strzelecki
- ZSL – Zjednoczone Stronnictwo Ludowe - ZWC – Związek Walki Czynnej
- ZWZ-AK – Związek Walki Zbrojnej – Armia Krajowa
- ZZG – Związek Ziemi Górskich

**Autor: Prof. dr hab. Janusz Cisek (Uniwersytet Jagielloński) - inicjator i kierownik naukowy projektu.
Uzupełnienia - Ewa Kozłowska, współautorka "Słownika...", realizatorka projektu.**